

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en varning.

1 Inledning

A-son har varit föremål för Revisorsinspektionens kvalitetskontroll av revisorer med revisionsuppdrag i företag av allmänt intresse. De iakttagelser som har gjorts i samband med kvalitetskontrollen har föranlett inspektionen att öppna detta ärende. Ärendet avser A-son A-sons aktieinnehav och styrelseuppdrag i olika sidoverksamheter och deras förenlighet med 25 § revisorslagen (2001:883).

2 Revisorsinspektionens utredning

Utöver att bedriva revisionsverksamhet äger A-son aktier i och innehar styrelseuppdrag i olika sidoverksamheter. Han har tillhandahållit Revisorsinspektionen en schematisk bild med en översiktlig beskrivning av den aktuella bolagsstrukturen. Enligt denna äger han samtliga aktier i ett bolag (Å-bolaget) där han även är ensam styrelseledamot. Av Å-bolagets årsredovisning för räkenskapsåret 2018 framgår att bolaget bl.a. äger andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt har fordringar på sådana företag. Det bokförda värdet på andelarna uppgår enligt balansräkningen till 10,6 mnkr och fordring-

arna till 11,4 mnkr. Av förvaltningsberättelsen framgår också att Å-bolaget genom tidigare förvärv av intresseföretag har förvärvat ett större fastighetsbestånd i K-stad.

Av den schematiska bilden framgår även att A-son äger 50 procent av aktierna i ett holdingbolag, som i sin tur äger 100 procent av aktierna i ett fastighetsbolag. Han var även ensam styrelseledamot i dessa bolag fram till februari 2020.¹ Av årsredovisningen för fastighetsbolaget, räkenskapsåret 2017/18, framgår att bolaget bl.a. bedriver fastighetsförvaltning. Enligt förvaltningsberättelsen genomförde bolaget under räkenskapsåret en nybyggnation, avsedd att färdigställas under räkenskapsåret 2018/19. Bolagets omsättning uppgick för räkenskapsåret 2017/18 till 343 tkr och det samlade bokförda värdet på byggnader, mark och pågående byggnation uppgick per balansdagen till 5,4 mnkr.

A-son har uppgett följande.

Han har för närvarande 261 revisionsuppdrag, varav 143 är fastighetsrelaterade. De fastighetsrelaterade uppdragen avser bolag som bedriver fastighetsförvaltande verksamhet eller projektutvecklande verksamhet. 49 av dessa bolag är kopplade till det uppdrag som var föremål för Revisorsinspektionens kvalitetskontroll och avser huvudsakligen fastighetsförvaltande verksamhet avseende bostäder i M-stad. Hans näst största uppdrag avser ett annat kluster av 26 bolag som bedriver dels projektutvecklande verksamhet avseende bostäder, dels fastighetsförvaltande verksamhet i samarbete med ett annat fastighetsbolag. Hans tredje största uppdrag avser fastighetsbolag med förvaltning av både kommersiella lokaler och bostäder.

Å-bolaget har fyra intressebolag, varav endast två är aktiva. Ett av dessa är ett fastighetsbolag i vilket Å-bolaget äger hälften av aktierna. Fastighetsbolaget bedriver genom fyra dotterbolag fastighetsförvaltning i centrala K-stad. Förvaltningen omsätter cirka 24 mnkr, varav 80 procent avser bostäder och resterande kommersiella ytor. Han är inte styrelseledamot i dessa bolag, men tar i egenskap av ägare av Å-bolaget beslut om investeringar i nya fastigheter samt större ombyggnadsprojekt med tillhörande finansiering. Fyra gånger om året har ägarna även möte med den externa part som har hand om den tekniska och ekonomiska förvaltningen av fastigheterna. Bortsett från formella godkännanden av nyinvesteringar och större ombyggnadsprojekt samt egna beslut om hur mycket kapital som han vill investera i intressebolaget, har han en passiv ägarroll i verksamheten. Avtal

¹ A-son har under ärendets handläggning skickat in registreringsbevis från Bolagsverket som visar att han från den 13 februari 2020 inte längre är styrelseledamot i holdingbolaget och fastighetsbolaget.

har nu tecknats om försäljning av hela fastighetsbeståndet med tillträde under första kvartalet år 2020. Han har inga egna revisionsklienter i denna kommun.

Fastighetsbolaget som han äger del i genom holdingbolaget förvaltar en hyresfastighet i E-stad. Den nybyggnation som fastighetsbolaget lät utföra i fastigheten avsåg inredning av fyra vindslägenheter. Fastigheten har efter genomförd investering totala hyresintäkter om 650 tkr per år. Fastighetsbolaget äger inga andra fastigheter. Inte heller i E-stad har han några egna revisionsklienter.

Revisorsinspektionen noterar att samtliga här angivna orter – M-stad, E-stad och K-stad – är belägna i Region Skåne.

3 Revisorsinspektionens bedömning

Enligt 25 § första stycket revisorslagen får en revisor inte utöva annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband därmed, om utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet eller utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision.

I lagens förarbeten anges att sidoverksamhet i form av omfattande affärsverksamhet kan innebära en sådan risk för revisorns opartiskhet och självständighet att revisorn inte bör inneha uppdraget. Revisorsinspektionen har tidigare uttalat att frågan om revisorn kan utöva sidoverksamhet i form av styrelseuppdrag i ett bolag måste prövas mot dels det affärsintresse som revisorn får i det enskilda bolaget, dels omfattningen och arten av bolagets verksamhet.² Av förarbetena kan även utläsas att revisorns intressenter överhuvudtaget inte ska behöva räkna med att en revisor innehar sidouppdrag som kan gå utöver eller komma i konflikt med revisionsuppdraget.³ Så kan exempelvis bli fallet om revisorn är styrelseledamot i ett bolag som bedriver verksamhet i samma bransch som en revisionsklient.⁴

A-son har i mer än hälften av sina revisionsuppdrag klienter med fastighetsrelaterad verksamhet, främst fastighetsförvaltning avseende bostäder. Flertalet av dessa klienter är verksamma i Region Skåne. Utöver sin revisionsverksamhet innehar A-son aktier i två

² Se Revisorsinspektionens beslut den 12 maj 2017, dnr 2017-426.

³ Se prop. 2000/01:146, *Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet*, s. 55.

⁴ Se a. prop. s. 107.

bolag med fastighetsrelaterade verksamheter. Han har även haft styrelseengagemang i sådan verksamhet. Sidoverksamheterna bedrivs i samma region som flera av hans klienter med liknande verksamhet.

Å-bolaget, med A-son som ensam ägare och styrelseledamot, äger till 50 procent ett intressebolag som, via fyra dotterbolag, förvaltar ett större fastighetbestånd i K-stad. Förvaltningen omsätter cirka 24 mnkr och avser såväl bostäder som kommersiella ytor. A-son är förvisso inte styrelseledamot i intressebolaget eller dotterbolagen, men tar i egenskap av ägare av Å-bolaget beslut om investeringar samt större projekt med tillhörande finansiering. Den verksamhet som han bedriver via intressebolaget och dess dotterbolag får med hänsyn till bolagens sammanlagda omsättning anses utgöra omfattande affärsverksamhet. Genom A-sonA-sons affärsintresse som ägare och hans engagemang i dessa bolag får han även anses ha ett betydande inflytande i verksamheterna; det gäller även fast han inte sitter i styrelserna för intressebolaget och dess dotterbolag. Revisorsinspektionen bedömer därmed att såväl verksamheten som hans engagemang är av sådan omfattning att det kan rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet som revisor.

Enligt Revisorsinspektionens mening kan A-sonA-sons ägande i Å-bolaget och hans engagemang i dess intressebolag rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet som revisor även på grund av sin art. Det gäller särskilt som en betydande del av hans revisionsklienter bedriver fastighetsrelaterad verksamhet. Den omständigheten att revisionsklienterna inte är verksamma inom samma kommun som intressebolaget och dess dotterbolag och att avtal numera har tecknats om försäljning av hela fastighetsbeståndet föranleder ingen annan bedömning.

Genom det av av A-son delägda holdingbolaget, och dess innehav av ett fastighetsbolag, samäger och förvaltar han en hyresfastighet som omsätter ca 650 tkr per år. Denna verksamhet kan med hänsyn till den förhållandevis begränsade omsättningen inte anses utgöra en omfattande affärsverksamhet. Av avgörande betydelse för bedömningen av huruvida hans aktieinnehav är och hans styrelseuppdrag varit förenliga med 25 § revisorslagen är dock den omständighet att han är verksam inom samma bransch och i samma region som flertalet av sina revisionsklienter. Revisorsinspektionen bedömer därmed att utövandet har varit och alltjämt är av sådan art att det kan rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet som revisor. De omständigheterna att revisions-

klienterna inte är verksamma inom samma kommun som fastighetsbolaget och att A-son inte längre är styrelseledamot i de aktuella bolagen föranleder ingen annan bedömning.⁵

Vid en samlad bedömning finner Revisorsinspektionen att A-sons fastighetsrelaterade sidoverksamheter, med hänsyn till såväl art som omfattning, inte är förenliga med 25 § revisorslagen. Genom att ändå bedriva sådan sidoverksamhet har han åsidosatt god revisorssed och ska därför bli föremål för en disciplinär åtgärd. Det som läggs A-son till last är allvarligt, han ska därför med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen ges en varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, advokaten Helena Dandenell, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, redovisningsexperten Claes Norberg, rådgivaren Charlotte Sandart och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt avdelningsdirektören Claudia David Toronjo och revisionsdirektören Mathias Byström, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Mathias Byström

Hur man överklagar, se bilaga.

⁵ Se Revisorsinspektionens beslut av den 16 juni 2011, dnr 2011-576.